

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**Αθήνα, 13 Σεπτεμβρίου 2019
Αριθ. Πρωτ. : 63900**

ΠΡΟΣ : Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
του κράτους - Γραφεία Συντονιστών

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας : 101 83 Αθήνα
Πληροφορίες : 213-1364026, 213-1364394,
213-1364338, 213-1364360.

Αρ. Εγκυκλίου: 102

ΘΕΜΑ: Συγκρότηση των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α.
α' και β' βαθμού.

Σας ενημερώνουμε ότι για τη συγκρότηση και τη λειτουργία υπό νέα διοίκηση των νομικών προσώπων των ΟΤΑ τέθηκαν **σε εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν.4623/2019 και του άρθρου 10 του ν. 4625/2019**. Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση της διάταξης, σκοπός των διατάξεων αυτών είναι να διασφαλίζεται, **σε κάθε περίπτωση**, ότι η πλειοψηφία προέρχεται από τον συνδυασμό με τον οποίο εξελέγη ο Δήμαρχος ή ο Περιφερειάρχης, ώστε να μπορεί να διοικηθεί το νομικό πρόσωπο και να λαμβάνονται αποφάσεις που απηχούν τη λαϊκή εντολή.

A. Γενικά

Στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 6 του ν.4623/2019 αναφέρεται: *Όπου στις διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων, προβλέπεται ο ορισμός μελών στη διοίκηση των νομικών προσώπων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των συνδέσμων τους, κατά συγκεκριμένη αναλογία, τα τρία πέμπτα (3/5) των*

μελών, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου, με τους αναπληρωτές τους, υποδεικνύονται από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη, αντίστοιχα, και τα δύο πέμπτα (2/5) από τις λοιπές παρατάξεις.

Κατόπιν ερωτημάτων που έχουν περιέλθει στην Υπηρεσία μας σχετικά με τον τρόπο συγκρότησης των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων των ΟΤΑ βάσει της ανωτέρω διάταξης, στο πλαίσιο δε ενίσχυσης της κυβερνησιμότητας και της χάραξης και υλοποίησης της πολιτικής για την οποία εξελέγησαν οι δήμαρχοι και οι περιφερειάρχες, σας επισημαίνουμε τα εξής:

- Σύμφωνα με τη νέα διάταξη, όπου προβλέπεται ο ορισμός μελών στη διοίκηση των νομικών προσώπων των δήμων και των περιφερειών, αυτά υποδεικνύονται κατά τα 3/5 από τον δήμαρχο ή τον περιφερειάρχη.
- Η ποσοστιαία αναλογία των τριών πέμπτων υπολογίζεται επί του αριθμητικού συνόλου των μελών του συμβουλίου και ανεξάρτητα από τις ιδιότητες με τις οποίες αυτά συμμετέχουν (αιρετοί, δημότες κλπ).
- Η υπόδειξη του δημάρχου είναι δεσμευτική για το συμβούλιο, όπως άλλωστε οπουδήποτε η νομοθεσία προβλέπει υποδεικνυόμενα μέλη στις διοικήσεις νομικών προσώπων, πλην της περίπτωσης που ρητώς ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 13 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (*εφόσον το αρμόδιο για την υπόδειξη όργανο, εν προκειμένω ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης, δεν υποδείξει μέλη, η συγκρότηση του οικείου συμβουλίου τεκμαίρεται νόμιμη χωρίς αυτά*).
- Για την πλήρωση της ποσοστιαίας αναλογίας των τριών πέμπτων δύναται να υποδειχθούν μέλη (τακτικά και αναπληρωτές) και από άλλες παρατάξεις, εφόσον η διάταξη δεν θέτει περιορισμούς. Μέλη *ex officio*, καθώς και οι εκπρόσωποι φορέων και εργαζομένων, δεν μπορούν να αποτελούν μέρος της υπόδειξης του δημάρχου ή του περιφερειάρχη.
- Σε περίπτωση που κατά τον υπολογισμό της ποσοστιαίας αναλογίας των 3/5 δεν προκύψει ακέραιος αριθμός, το αποτέλεσμα στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, πάντοτε με γνώμονα την βασική αιτιολογική σκέψη της διάταξης του άρθρου 6 του ν. 4623/2019 ότι «**σε κάθε περίπτωση**, η πλειοψηφία των μελών προέρχεται από το συνδυασμό με τον οποίο εξελέγη ο δήμαρχος ή ο περιφερειάρχης». Επί παραδείγματι, εάν τα οριζόμενα μέλη είναι δύο (2), η ποσοστιαία αναλογία των 3/5 είναι 1,2 και στρογγυλοποιούμενη στην αμέσως επόμενη ακέραια μονάδα, δίνει άθροισμα δύο (2).

- Ο ορισμός του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου περιλαμβάνεται στα 3/5 των μελών που υποδεικνύονται δεσμευτικά από τον Δήμαρχο ή τον Περιφερειάρχη αντίστοιχα.
- Για τον υπολογισμό της αναλογίας που προβλέπεται στην παρ. 1β' του άρθρου 6 του ν. 2839/2000, όπως ισχύει, περί της υποχρεωτικής αναλογικής εκπροσώπησης κάθε φύλου, αυτή υπολογίζεται στο ένα τρίτο (1/3) επί των μελών που υποδεικνύονται (για τα υποδεικνυόμενα μέλη) και επί του (1/3) για τα λοιπά προτεινόμενα προς το συμβούλιο, πλην της αιτιολογημένης ανεπάρκειας ικανού αριθμού εκπροσώπων του έτερου φύλου και εξαιρουμένων των ex officio μελών.
- Στους Συνδέσμους ΟΤΑ η διάταξη εφαρμόζεται μόνο ως προς τα μέλη που αναλογούν στον εκάστοτε συμμετέχοντα Δήμο κι όχι ως προς τον ορισμό του προέδρου, όπου ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Αντιστοίχως, η διάταξη εφαρμόζεται μόνο στον ορισμό των εκπροσώπων του δήμου στη Γενική Συνέλευση μετόχων των πολυμετοχικών ανώνυμων εταιρειών ΟΤΑ.

Κατά τα λοιπά, τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια συγκροτούν τα διοικητικά συμβούλια των οικείων νομικών προσώπων κατά τις ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

B. Ειδικότερα:

I. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) των δήμων

Δημοτικά Ιδρύματα

Σύμφωνα με το άρθρο 227 του ΚΔΚ το διοικητικό συμβούλιο των δημοτικών ιδρυμάτων απαρτίζεται από τον δήμαρχο ως πρόεδρο ή άλλο αιρετό ή μη πρόσωπο που αυτός θα ορίσει ως πρόεδρο και από έξι (6) έως δέκα (10) μέλη που εκλέγονται από το διοικητικό συμβούλιο, μεταξύ των οποίων ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων του ιδρύματος, εφόσον σε αυτό απασχολούνται περισσότεροι από δέκα (10) εργαζόμενοι.

Κατ' εφαρμογή της νέας διάταξης (αρ. 6 παρ. 1 ν. 4623/2019), κατά τη συγκρότηση του ΔΣ του οικείου ιδρύματος από το δημοτικό συμβούλιο τα αιρετά μέλη και οι δημότες υποδεικνύονται δεσμευτικά από τον δήμαρχο κατά τα 3/5 και από τις λοιπές παρατάξεις κατά τα 2/5. Στην ποσοστιαία αυτή αναλογία δεν περιλαμβάνεται ο εκπρόσωπος των εργαζομένων, καθώς και ο μετέχων στο ΔΣ κατά το άρθρο 228 ΚΔΚ σε περίπτωση πρόβλεψης της συμμετοχής του στο οικείο προεδρικό διάταγμα σύστασης, οι οποίοι ωστόσο

συμπεριλαμβάνονται στο αριθμητικό σύνολο των μελών για τον υπολογισμό της ποσοστιαίας αναλογίας. Σημειώνεται ότι, όπως αναφέραμε και στην 52/10-10-2014 εγκύκλιό μας, στην περίπτωση που οι εργαζόμενοι στο δημοτικό νομικό πρόσωπο είναι λιγότεροι από δέκα, στη θέση του εκπροσώπου των εργαζομένων και προς συμπλήρωση του αριθμού της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου, θα πρέπει να οριστεί από το δημοτικό συμβούλιο ένας ακόμη δημοτικός σύμβουλος.

ΝΠΔΔ βάσει των άρ.239-240 του ΚΔΚ – Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία

Σύμφωνα με το αρ.240 παρ.1 εδ. α' του ΚΔΚ, το διοικητικό συμβούλιο (ΔΣ) του δημοτικού νομικού προσώπου αποτελείται από πέντε (5) έως δεκαπέντε (15) μέλη, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από το δημοτικό συμβούλιο και μπορούν να είναι ο δήμαρχος, αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου, εκπρόσωπος των εργαζομένων του νομικού προσώπου που απασχολεί περισσότερους από δέκα (10) εργαζομένους, και δημότες ή κάτοικοι. Αντιστοίχως, στα δημοτικά λιμενικά ταμεία ειδικότερα, βάσει του άρ. 244 του ΚΔΚ σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρ. 239 κ.ε. ΚΔΚ και του άρ. 28 του ν. 2738/1999 όπως ισχύουν, μεταξύ των μελών του ΔΣ ορίζεται υποχρεωτικά ως μέλος ο προϊστάμενος της λιμενικής αρχής της έδρας του νομικού προσώπου και, όπου δεν υπάρχει τέτοια αρχή, στην έδρα, ο προϊστάμενος της πλησιέστερης προς αυτήν λιμενικής αρχής.

Σύμφωνα με τη νέα διάταξη (αρ. 6 παρ. 1 ν. 4623/2019), το δημοτικό συμβούλιο συγκροτεί το ΔΣ του οικείου νομικού προσώπου με δεσμευτική υπόδειξη των μελών του (αιρετών και δημοτών) από τον δήμαρχο κατά τα 3/5 και από τις λοιπές παρατάξεις κατά τα 2/5. Στην ποσοστιαία αυτή αναλογία δεν περιλαμβάνεται ο εκπρόσωπος των εργαζομένων και ο ex officio οριζόμενος στα δημοτικά λιμενικά ταμεία ως προαναφέρθηκε, οι οποίοι ωστόσο συμπεριλαμβάνονται στο αριθμητικό σύνολο των μελών για τον υπολογισμό της ποσοστιαίας αναλογίας.

Σημειώνεται κι εδώ ότι, όπως αναφέραμε και στην 52/10-10-2014 εγκύκλιό μας, στην περίπτωση που οι εργαζόμενοι στο δημοτικό νομικό πρόσωπο είναι λιγότεροι από δέκα, στη θέση του εκπροσώπου των εργαζομένων και προς συμπλήρωση του αριθμού της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου, θα πρέπει να οριστεί από το δημοτικό συμβούλιο ένας ακόμη δημοτικός σύμβουλος.

Σχολικές Επιτροπές

Για τη συγκρότηση των διοικητικών συμβουλίων των σχολικών επιτροπών, έχει ήδη προωθηθεί προς δημοσίευση απόφαση που τροποποιεί την υπ' αριθμ. 8440/2011 υπουργική απόφαση «Καθορισμός λειτουργίας των σχολικών επιτροπών και ρύθμιση οικονομικών

θεμάτων αυτών» (Β' 318), πλήρως εναρμονισμένη με το πνεύμα των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 4623/2019, η οποία θα σας αποσταλεί ευθύς μόλις εκδοθεί, με ειδικότερες οδηγίες εφαρμογής.

II. Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των δήμων (αρ. 252 ΚΔΚ)

Δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις ΟΤΑ (άρ. 254 κ.ε. ΚΔΚ)

Η κοινωφελής επιχείρηση διοικείται από διοικητικό συμβούλιο αποτελούμενο από επτά (7) έως έντεκα (11) μέλη η σύνθεση του οποίου ορίζεται ειδικότερα με τις διατάξεις του άρθρου 255 παρ.1 κ.ε. ΚΔΚ. Κατ' εφαρμογή της νέας διάταξης (αρ. 6 παρ. 1 ν. 4623/2019), κατά τη συγκρότηση του ΔΣ της επιχείρησης από το δημοτικό συμβούλιο τα αιρετά μέλη και οι δημότες υποδεικνύονται δεσμευτικά από τον δήμαρχο κατά τα 3/5 και από τις λοιπές παρατάξεις κατά τα 2/5, ενώ δεν υπολογίζονται στην ποσοστιαία αυτή αναλογία οι υποχρεωτικώς οριζόμενοι κατά το άρθρο 255 παρ. 1 ΚΔΚ, οι οποίοι ωστόσο συμπεριλαμβάνονται στο αριθμητικό σύνολο των μελών για τον υπολογισμό της ποσοστιαίας αναλογίας. Εξαιρούνται από τη νέα ρύθμιση, όπως σημειώνουμε παρακάτω, οι διαδημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις των ΟΤΑ που προβλέπονται για τους συνιστώμενους δήμους κατά το ν. 4600/2019.

Δημοτικές ανώνυμες εταιρείες (μονομετοχικές)

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 266 παρ.2 του ΚΔΚ οι εταιρείες αυτές διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο. Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση (αρ. 6 παρ. 1 ν. 4623/2019), το δημοτικό συμβούλιο συγκροτεί το ΔΣ του οικείου νομικού προσώπου με δεσμευτική υπόδειξη των μελών του (αιρετών και δημοτών) από τον δήμαρχο κατά τα 3/5 και από τις λοιπές παρατάξεις κατά τα 2/5. Επισημαίνεται δε, ότι η διάταξη του άρθρου 6 του ν. 4623/2019, ως νεότερη και ειδικότερη από τις γενικές διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, κατ'εξουσιοδότηση έναντι άλλων ρυθμίσεων.

Ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ

Επί των διοικήσεων των πολυμετοχικών ανωνύμων εταιριών η διάταξη του άρθρου 6 του ν. 4623/2019 εφαρμόζεται μόνο ως προς τα μέλη που αναλογούν στον εκάστοτε συμμετέχοντα Δήμο κι όχι ως προς τον ορισμό του προέδρου όπου ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

III. Ειδικές ρυθμίσεις ορισμού διοικητικών συμβουλίων

Με τις υπόλοιπες διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 4623/2019 και του άρθρου 10 ν. 4625/2019 ρυθμίζονται θέματα διοίκησης των διαδημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων που για πρώτη φορά προβλέπονται με βάση τον ν. 4600/2019, σε αντιστοιχία με ό,τι προβλέπεται για τις υφιστάμενες διαδημοτικού χαρακτήρα επιχειρήσεις των ΔΕΥΑ, οι διατάξεις για τα διοικητικά συμβούλια των οποίων αναρρυθμίζονται.

Όσον αφορά τη συγκρότηση του ΔΣ των διαδημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων των συνιστώμενων δήμων κατά το ν. 4600/2019, ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 (Α' 43), όπως έχουν αντικατασταθεί με την παρ. 5 του άρ. 6 του ν. 4623/2019.

Όσον αφορά τη συγκρότηση του ΔΣ των ΔΕΥΑ, με βάση τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρ. 6 του ν. 4623/2019 και των παρ. 6.α. και 6.β. του άρ. 10 του ν. 4625/2019, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 1069/1980 (Α' 191) ισχύουν ως εξής:

«1. Η ΔΕΥΑ που συνιστάται σε έναν (1) Δήμο διοικείται από ενδεκαμελές διοικητικό συμβούλιο, το οποίο ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο με τους αναπληρωτές του και αποτελείται από τον Δήμαρχο, ή τον οριζόμενο από αυτόν σύμβουλο, ως Πρόεδρο και έξι (6) ακόμη αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, εκ των οποίων οι τέσσερις (4) ανήκουν στην παράταξη του Δημάρχου.

Εκτός από τους αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται ακόμη, με τους αναπληρωτές τους, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, που υποδεικνύεται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για τον σκοπό αυτόν, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και δύο (2) δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης.

Ο καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Ο Αντιπρόεδρος ορίζεται κατά την πρώτη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου με ψηφοφορία μεταξύ των μελών του. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.»

«2. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων, με τους αναπληρωτές τους, από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο, εκ των οποίων οι δύο (2) ανήκουν στην παράταξη του Δημάρχου. Σε περίπτωση που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν (1) επιπλέον αιρετό εκπρόσωπό του. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της διαδημοτικής επιχείρησης είναι ο Δήμαρχος της έδρας της επιχείρησης ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος. Ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας υποδεικνύει εκπρόσωπό του, ο οποίος ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης. Τα λοιπά μη αιρετά μέλη ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο, τηρουμένης της αναλογίας της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 4623/2019 (Α` 134). Ο αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Δήμαρχος του μεγαλύτερου σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του δήμου της έδρας της επιχείρησης, ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος.».

Παρακαλείσθε να κοινοποιήσετε την παρούσα Εγκύκλιο στις νέες δημοτικές και περιφερειακές αρχές της χωρικής αρμοδιότητάς σας ούτως ώστε να προβούν στις δέουσες ενέργειες. Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινίσεις και πληροφορίες.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- ΚΕΔΕ
- ΕΝΠΕ
- ΠΟΕ-ΟΤΑ
- ΠΟΠ-ΟΤΑ